

ALBINA

REVISTA POPULARĂ

Apare în fiecare Duminică

COMITETUL DE REDACȚIE:

ION KALINDERU

F. Gârboviceanu	F. Dulfu
G. Coșbuc	V. S. Moga
G-I.P. V. Năsturel	N. Nicolaescu
Gh. Adamescu	Gr. Teodosiu
I. Otescu	C. C. P.-Tașcă.

Strambu

Noua Parfumerie și Droguerie Medicinală

TOMA BRĂTULESCU

București, Calea Griviței No. 145 (lângă Gara de Nord). București.

Oferă onor. sale clientele parfumuri din cele mai renumite fabrici franceze, ruse, germane și engleze; pudre de orez, depilatoare și sapone alesi, brillantine, superbe colorante pentru păr, diferite loțiuni, apă de colonie, de lavande, de verveine și portugai, etc., ape și pomezi de quinquina parfumate. Capilarine, ool-cream de la princesse și comestice igienice, pieptini fini, Odol, perii, paste pentru dinți, termometre pentru baie și diferite feluri de bureți, glicerină, vasilină, lanolină și tot felul de articole pentru toalete.

Articole pentru menajiu, ca: ceaiuri, cafea și cacao în sămânță și pulbere, făină lactată Nestlé, culori vegetale, arome și esențe pentru liqueruri și limonade, romuri și cognacuri, esențe pentru conserve alimentare, Sifoane cu cari se prepară ape gazoase, alcool și sistematice mașine pentru spirt denaturat, ape minerale și diferite săruri pentru băi, cum și prafuri «Zackerlin», carboral, borax, acid boric, naftalină ieftină, bicarbonat de sodiu, salol și chinine, etc. Aniline și culori, aparate, accesorii și gata soluțiuni, băi, pentru fotografie. Uleiuri și grăsimi minerale, parafină, benzină și vasilină americană, terebentine, pensule, lacuri și culori pentru pictură, vopsele, ceară și sârmă pentru parchete, etc.

Diferite ierburi alesi, rădăcini, scoarțe, frunze, flori și semințe pentru cealuri în și muștaruri, precum și felurite uleiuri vegetale și animale, ca : unt de cocos, de in, de ricin și amigdale și ouat uleiul din ficat de morun pentru cura de iarnă, etc.

Multe specialități farmaceutice române, franceze și germane, precum: bugiele, balsamuri pentru viață, capsule, cataplasme, coaltare, orayoane, ceaiuri, dragele, elixire, emulsiuni uleioase, emplastre, glicerofosfate, globule, granule, injecțiuni, ovule, paste, pastile, perle, pilule, prafuri, săruri, supositorii, soluțiuni, siropuri și vinuri medicamentoase care, prin rolul ce îndeplinesc unele de a fi atiseptice și desinfectante iar altele nutritive și întăritoare, sunt preparate cu scopul de a fi întrebuințate la vindecarea suferinșilor cărora să le redea sănătatea, forța și energia și de a le fi reconstituante ale sistemului nervos îndepărtându-le cu totul anemia și slăbiciunea generală.

Bogat asortiment de cauciucărie și pansamente cum instrumente și accesorii de resortul Farmaciei, Obstetricei și Chirurgiei, Opticei și Dentisticii, ca : vată și tifoane, guthapercha și mușamale impermeabile, tuburi de cauciuc, canule, injectoare și sistematice iriga toare pentru Moașe și Lehuse, pompe frage-lapte și biberone, ploști și lighiane de porțelan, specule, ață de mătase și ace, seringi, sonde, aparate inhalatoare, bandage și cercuri herniare, corsete elastice pentru doamne și ciorapi pentru varice, tuburi stomacale, pulversitoare și vaporisatoare, preservative, suspensoare, termometre maximale cum și alte utensile și accesorii de sticlă, aluminiu, platină, faianță, și porțelan, ochelari, foarfeci și clești, etc.

La Cerere, expediază în orice parte a Țării, contra ramburs, prompt și cu prețurile cele mai ieftine, ori și ce fel de mărfuri din această branșă.

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Abonamentul în țară pe an lei 5 | Abonamentul în străin, pe an lei 6
 „ „ „ 6 luni 3 | Un număr 15 bani
 Pentru anunțuri 1 leu linia, Mla publicitate, 5 bani cuvântul.
 Manuscrisurile nepublicate se ard.

SUMARUL:

Mihail Sadoveanu, Istoria pe scurt a Târgului Pașcani.— *R.*, Din trecutul Bisericii române: Mitropolitul Dositeiu.— *I.*, Legea Cassei rurale (III).— Dela sate.— *Irimia Popescu*, Boalele oilor și ale caprelor.— *Povete practice*: Lucerna și tortelul. Stăpîrea tortelului.— *Dobre Rădulescu*, Crama.— *Dr. Gh. Scripcă*, Despre sărutare.— De pe Domeniile Coroanei.— *Bibliografie*.— *Cronica săptămânii*.— *Informațiuni*.— Din «Monitorul Oficial».— *Aviz*.— *Licitațiuni*.

Părerii și propuneri: *N. Gâdeiu*, Contra hainelor vechi.

Ilustrațiuni: Mitropolitul Dositeiu.— Crama de pe Domeniul Coroanei Gherghița.— Cramă cu două etajuri.

Pagina glumeață: *Moș Glumici*, O pășanie la Moși (cu 3 ilustrații).

Suplement: Buletinul activității sociale a preoților și învățătorilor. No. 7.

Istoria pe scurt a Târgului Pașcani.

(1840—1890).

I.

Eu m'am născut în Pașcani și copilăria mi-i plină de povestiri și icoane de-ale trecutului acestei așezări. Cu ceea ce am auzit dela bătrânii din partea locului, m'am putut întoarce în anii duși până acolo unde amintirile se întunecă și întâmplările rămase iau înțesături de legendă.

Auzeam, copil fiind, vorbindu-se despre o întâmplare veche dela curtea bogată a lui Roznovanu cel bătrân, stăpânitorul moșiei Pașcani, una din cele mai mari moșii ale Moldovei. . . Pe-atuncea nici nu eră târg. Numai ratușurile boeresti stăteau deschise la drumul mare. Iar curtea boerescă eră plină de argățime; robii încă nu fuseseră sloboziți; și numai carele stăpânitorului, cu toate acareturile, cu sălașurile Țiganilor, cu grădinile, cu păduricea, cu rămnicul, erau mai întinse decât tot satul. Iar în sat oameni nevoiași cari abea puteau dovedi cu munca pe lanurile boerului. De trăit nu trăeau așa de rău: poate pe-atunci erau nevoile mai pu-

ține; iar stăpânul aveă grijă și de vite și de muncitori, fără cari nu puteă lucră pământul Așă, pe vremea aceea zice că eră amărât bătrânul că cucoana nu i face un băiat. Când să se bucure și el, cucoana-i face o fată. S'a mâniat: «Ascultă, nevastă, zice: dacă nu-mi faci un băiat, să știi că te leapăd...» Purcede cucoana îngreunată, și începe a se rugă la Maica-Domnului să-i dea un făt, că altfel o zvârle stăpânul pe drumuri. Ea de altceva nu se temeă decât de asta. Femea deprinsă să trăească bine, cucoană mare, cu trăsuri cu cai, cu slugi, purtată prin străinătăți, cu gusturi alese, tăvălindu-se numa'n mătăsuri... Ce să facă? Așteaptă ceasul. Și când a venit ceasul, a chemat două moașe bătrâne, țigănci, și a zis: «Ah! dacă nu-i băiat, mă leapădă!» Și a prins a geme; apoi și-a mușcat buzele și și-a înfipt degetele în perine... A născut o fată! Și când a văzut că-i fată, a prins a plânge și a se blestemă... Zice: «Ce să fac? ce să fac? învățați-mă voi, moașelor! vă dau ce mi-ți cere...»

Atuncea babele s'au apropiat de dânsa, și îndată s'au înțele în taină mare... Una rămâne lângă lehză, una învălește fetița în scutece și ese cu dânsa, repede, pe furis... Și se întoarce în scurt c'un plod țigănesc, tot în noaptea aia făcut... Și așa a scăpat de năcaz cucoana. Iar la curte, în-leagăn aurit, a dădace, cu îngrijiri, în bogății și mulțămiri domnești, a crescut copilul din neam străin. Ș'acela a fost Nunuță Roznovanu, care a umblat și învățat prin străinătăți, care a vrut să fie și domnitor la 1866, și a pornit răscoala calicilor cu sfinția-sa Mitropolitul Calinic în frunte; acela a fost Roznovanu pe vremea căruia s'a întemeat Târgul Pașcani...

Dar întâmplarea e din hotarul întunericului, al bazmului; abiă de mai încoace se știu lucruri mai temeinice; de pe când s'a dat drumul robilor, de pe când s'au stricat vechile așezări, și de pe când prin șanțurile drumurilor cari vin dela Galiția au prins a se hodini și a lăsa papuci și zdrențe urmașii jidovului rătăcitor.

Pe vremea aceea, după ce s'a dus Cuza-Vodă din țară, — satul de astăzi — Vatra Pașcanilor — eră mai mic și mai sărac, așezat între pâraul Tăbăcării și păduricea curții. Pe un tăpșan frumos, în afară de zidurile așezării boerești, se ridică biserica zidită de Mihail Racoviță Voevod. Pe urmă porneă păduricea de ulmi, de arini, de brazi, copaci de felurite soiuri, împresurând grădina cu flori alese, străine-aduse de prin toate țările lumii. În mijlocul păduricea, de-asupra unui clin repede, se înălțau curțile vechi, tari ca o cetățuie, c'un balcon boltit și c'un parmaclac cu împletituri și săpături de piatră, lucru vechiu, frumos și tare, care și astăzi încă stăruiește. Drept în vale, subt clin, se adunau izvoare într'un râmnic limpede, înegrit totdeauna de umbra desigurilor. Nu îngheță apa aceea, iarna, niciodată; par'că eră vie;

și malurile erau pline de creson care împletea o cunună fără moarte de jur împrejur.

Pe lângă pădurea, pe lângă râmnice, pe lângă curte, suie la deal drumul cel mare care vine dela Iași. Drumul acesta acuma dă în târg. Pe-atuncea se prelungea pustii, încolo, spre Neamț. În vârful dealului eră rateșul și hanul cel mare al boerului și două rânduri de bolți, dugheni boerești de cărămidă și piatră. Hanul eră han, ca pentru vremea aceea ca o cetate. Dar dughenele erau ca vai de lume:

Trei dughene,
Trei lulele. . .

Intr'o vreme, locurile acestea erau vestite pentru călători, mai cu seamă pentru cei cari treceau dela Iași spre mănăstirile nemțene. Asta eră pe când boierul Nunuță Roznovanu își petrecea viața prin străinătăți. Curțile stăteau fără fum, fără lumină. Gardurile cădeau fără proptele; și vechilii și vâtafii trăiau ca niște hoțomani, de capul lor, fără milă, fără grije. . . Porțile care dăceau la curte, închise; florăriile părăsitate. Cum asfințea soarele, străinii ajunși la hanul roznovănesc vedeau cu mirare că porțile scârțâie și se închid. Se închideau și ușile grele, tăbluite, ale dughenelor; se ridicau și obloanele, orbind ferestrele zăbrelite.

«Ce este mă rog? de ce vă temeți?» întrebă cu mirare, oamenii.

Și Ovreiul, om cuminte și gânditor, răspundeă domol, înălțându-și sprâncenele:

«Așa-i obiceiul. . . Aici nu mai stă stăpânul și suntem ca într'o țară pustie. . . La curțile acestea mari, erau robi mulți Țigani, odată. acū au niște bordee sub deal și trăesc ca vai de lume. Ziua nimeni nu-i știe. Dar noaptea câteodată, drumeții îi văd cât is de mulți și de flămânzi. . . Es după pradă, ca lupii. . . Eu zic să rămâneți la han. . .»

Temerile hangiului erau adevărate în parte, căci, în colibe și bordee, Țigani alungați dela curte se puieziseră și se ticăloșiseră și ieșeau noaptea la drumul mare; dar îndemnul ca să petreacă călătorii la han, noaptea, își avea înțelesul lui negustoresc.

Tot acest hangiu înțelept, care se bucură și de numele bătrânului și înțeleptului Solomon, a dat într'un rând un sfat care a rămas vestit.

Un călător grăbit avea a duce în vremea serei o veste dela Iași la un boier care stătea la Neamț, la mănăstire. Și ajunge la han, cu birjarul lui, Ovreiul. Eră spre Sâmbătă, și Solomon se pune să-și închidă mai din vreme porțile. Iși aduce și birjarul aminte că are de serbat *șabășul* și începe să se învârtă împrejurul cailor, împrejurul birjei ș'al călătorilor, scărpinându-se sub cușmă. . .

«Hai, nu mergem? întrebă drumețul?»

părirea de cărți și contribuind cu mijloacele sale la opera de cultură românească, dispunând prin testament să se cumpere moșia Lungulețul, din venitul căreia să se poată trimite tineri în streinătate, astfel că mulți Români își datoresc și azi poziția lor socială acestei instituțiuni a lui Dositeiu.»

Prin îngrijirea lui Dositeiu s'au tipărit și diferite cărți bisericești. În timpul lui s'a înființat și episcopia Argeșului, la 1793.

R.

LEGEA CASSEI RURALE

III.

stăzi vom arăta *cine poate cumpără pământ prin mijlocirea Cassei rurale, cât și cum.*

Moșiile sau părțile de moșii cumpărate prin Cassa rurală se vor împărți în loturi sau bucăți de câte 5 hectare. Numai în partea podgoriilor și-a munților și, dacă se va găsi de folos, se vor face loturi de câte 3 hectare.

Impărțirea în loturi se va face neapărat și pe fața pământului, așa în cât cumpărătorii să nu mai aibă a suferi câte au tras și mai trag cei dela 1864 și de mai încoace din pricină că loturile au rămas nedespărțite și cei colțoși au putut să calce drepturile celor becisnici.

Pot cumpără pământ țeranii, preoții și învățătorii din comunele rurale. Țeranii pot cumpără fiecare pân la cinci loturi, preoții și învățătorii pân la două.

De ce? Fiindcă preoții și învățătorii nu-și pot cheltui toată vremea cu lucrutul pământului, de oarece datoria lor cea dintâiu e să-și caute de slujba însemnată ce au și pentru care li se plătește. Dealtfel preoții și învățătorii vor putea cumpără pân la 2 loturi, fie că au mai puțin de 5 hectare, fie că nu au de loc. Dacă vor avea mai mult de 5 hectare, nu vor putea cumpără.

Între cumpărătorii însă, vor avea întâietate cei cari vor voi că cumpere numai un lot; iar dintre cei cari vor să cumpere mai multe, cei cari vor să ia mai puține vor avea întâietate. Celor cari vor cumpără mai multe loturi, pe cât va fi cu putință și de folos, li se vor da bucățile într'un trup.

Fiindcă s'a văzut ce s'a întâmplat cu loturile vândute până acuma, că, adică, nedestoinicii le-au înstrăinat fățiș sau pe ascuns, s'a hotărât a se face oareșicare alegere și să se dea

drept să cumpere numai celor cari vor dovedi că au fost vrednici a agonisi câte ceva. De aceea li se cere celor ce vor cumpără un lot să verse la facerea cumpărături 15 la sută din preț. Dela cei cari cumpără mai multe loturi, se cere destoinicie și mai mare. Cei cari iau 2 sau 3 loturi vor avea a răspunde înainte 25 la sută din preț; iar cei cari iau 4 pân la 5, vor da 35%.

Cassa rurală va putea însă să se mulțumească și numai cu 10%, acolo unde oamenii sunt așa de săraci, în cât nu ar putea da 15% înainte. Deci ușurarea aceasta se face numai pentru cei ce iau un lot și numai dacă va găsi Cassa rurală de cuviință, după ce se va încredința de împrejurări

Dar, s'ar putea ca țăranii spre a face rost de banii ce li se cer înainte, să zălogească sau să vândă vitele ori uneltele trebuitoare la plugărie. De aceea legea, prin art. 20, le cere să aibă vitele și uneltele trebuitoare pentru lucratul pământului ce cumpără.

Așa dar, vor avea a da și bani înainte și a dovedi că au vitele și uneltele trebuitoare nezălogite.

S'ar putea ca țăranii să împrumute dela Băncile Populare banii ce li se cer înainte sau spre a cumpără vite și unelte. Foarte bine. Dar art. 21 cere ca banii ce vor lua dela bancă, în scopul pomenit, să nu fie mai mulți decât ce au pus în păstrare la ea.

S'ar putea zice că se pune piedică tocmai celor mai nevoiași și deci că legea nu va desființa sărăcia dela sate.

Nu e așa. Cassa rurală nu s'a înființat doar numai pe un an sau doi și vor putea cumpără pământ nu numai cei cari acuma au bani și unelte la îndemână. Nimeni nu-i împiedecă pe ceilalți să facă de-acuma înainte economii, să le pună la bancă, și când vor avea cât trebuie, să se ație și ei la cumpărat. Le va fi cu atât mai ușor, cu cât legea învoelilor agricole a luat măsuri ca arenda în bani sau în dijmă a pământului ce ar lua dela proprietari sau arendași, să fie omenoasă, așa fel ca să poată câștiga și țăranul arendaș de pe urma muncii sale, mai mult decât pân acuma. Pe urmă sunt izlazarile comunale, cari vor ușură ținerea vitelor; iar legea în privința plăței pășunatului de asemenea a eftenit și ușurat creșterea vitelor.

Mai mult decât atâta, chiar și cei cari vor munci la proprietari sau arendași, încă vor putea pune câte ceva la o parte, căci legea învoelilor agricole le-a sporit și lor plata muncii. Deci vor putea să se arunce cu timpul să ia în arenda câteva hectare de pământ și cu vremea să caute a-și cumpără pământ de veci prin mijlocirea Cassei rurale.

Și fără a cumpără pământ vor putea trăi ca arendași mici de câteva hectare, luate dela proprietari și arendași; ba pr'n ajutorul legei Băncilor populare, Cassa centrală a acestora

va ajuta pe obștiile vrednice a lua în arendă moșii întregi.

Nici într'o țară din lume nu sunt toți țeranii proprietari. Sunt proprietari, dar sunt și foarte mulți arendași din neam în neam și le merge bine și acestora, dacă nu au a plăti prea mult și dacă legea îi ocrotește.

De asemenea nici într'o țară din lume nu s'a văzut ca toți țeranii să fie numai proprietari mici ori măcar neapărat arendași de loturi de câteva hectare. Sunt pretutindeni, în țările cele mai înaintate, foarte mulți țerani, cari n'au nici o palmă de pământ, ba uneori nici chiar casele în cari stau nu sunt ale lor, ci stau cu chirie, și trăesc foarte bine ca muncitori agricoli, bine plătiți și deci sănătoși și mulțumiți.

Neapărat se face neconținut primeneală și schimbare între aceste feluri de țerani. Unii își pierd proprietățile, fie din nedestoinicie, fie din patime sau neprevădere, fie din vre-o nenorocire ce cade peste ei. Aceștia sau urmașii lor își caută hrana ca arendași mici și, cu timpul, se pot iar învrednici a cumpăra o bucată de pământ sau își duc traiul ca arendași. Dintre proprietari sau arendași pot cădea unii în rândul muncitorilor agricoli, sau ajung lucrători la fabrici. Dar se întâmplă și din potrivă. Prin hărnicie, economie, noroc, unii muncitori agricoli se urcă la treapta de arendași sau la cea de proprietari mici.

Prin urmare vor cumpăra dela început cei căror le va da mâna, dar cu timpul se vor învrednici și alții cari, deocamdată, vor trebui să se mulțumească a fi arendași mici pe bani sau dijmă ori chiar numai și numai muncitori agricoli. Incercarea de a face proprietari cu duiumul din toți cei lipsiți de pământ s'a dovedit greșită și primejdioasă. Și doar dela 1864 pân acuma s'a făcut încercare, nu glumă.

Între țeranii doritori a cumpăra numai un lot vor avea întâietate: 1) Cei cari au mai puțin de trei hectare și locuiesc pe moșia ce se vinde; 2) Cei cari n'au pământ, dar locuiesc pe moșie; 3) Cei cari au mai puțin de trei hectare, nu locuiesc pe moșie, ci la o depărtare mai mică de 5 kilometri; 4) Cei cari n'au pământ, nu locuiesc pe moșie, dar la mai puțin de 5 kilometri; 5) Cei cari au pe moșie între 3—5 hectare, la o depărtare de cel mult 5 kilometri; 6) Cei cari n'au pământ și locuiesc la depărtare mai mare de 5 kilometri. 7) Cei cari fără pricină binecuvântată au vândut pământurile căpătate în temeiul legilor dela 1864 încoace și chiar a legii Cassei rurale.

Prin urmare i-a pus pe aceștia tocmai la coadă ca să le vie foarte greu rândul, fiindcă au dat dovadă de nedestoinicie.

Între cumpărătorii din fiecare cele 7 feluri au întâietatea veteranii din războiul neatârării.

Art. 23 regulează soarta pădurilor ce s'ar află pe moșiile

ce se vor cumpără prin mijlocirea Cassei rurale. Statul le va cumpără dela această Cassă și le va putea vinde în totul sau în parte Comunei unde se află pădurea, dacă va găsi comuna că e de folos pentru ea sau pentru locuitori. Pădurile se vor supune la regulile după cari le taie statul pe ale sale, chiar dacă le va luă Comuna. Statul va face tăierea în socoteala și folosul comunei.

Art. 24 regulează soarta heleștaelor, bălților, morilor și herăstraelor ce s'ar întâmplă pe roșiile cumpărate prin Cassa rurală. Dacă țeranii n'ar voi ori nu s'ar înțelege între ei să le administreze, le va căută Comuna pe seama țeranilor proprietari. Heleștaele și bălțile neaducătoare de venit și cari n'ar fi de trebuință nici pentru adăpatul vitelor, Comuna le va secă, se vor face din ele loturi de arat și se vor vinde pe seama țeranilor proprietari, după legea Cassei rurale.

Banii ce se vor prinde din treaba aceasta se vor vărsa la Cassa rurală spre a micșorâ datoria.

Neputându-ne întinde prea mult într'un număr, vom urmâ în alt număr.

I.

Părerii și propuneri.

D-1 N. I. Gâdeiu, învățător în jud. Tutova, atrage atențiunea locuitorilor satelor cât și a tuturor cari se intereseaza de buna stare a țărânimii, asupra unui obicei rău și primejdios ce a început să se introducă în unele părți: e cumpărarea de haine vechi.

Țăranul nostru a început, silit de prea multe nevoi, să se îmbrace, vai Doamne, atât el cât și soția și copilașii săi cu «*haine vechi*» de pe la telăriile infecte din orașe.

Nu ajung boalele cunoscute până acum ia țară, ca: lingoarea, pelagra și sifilisul, de acum înainte vom mai auzi de oftică, lepră, etc., care se vor introduce cu cea mai mare iușeală prin zdrențele murdare dela orașe.

Conjurăm, în numele patriotismului pe toți bunii și marii Români, să lupte din răspuțeri pentru stârpirea cu desăvârșire a acestui început de pieire!

Dela sate.

La 24 Maiu, a. c. s'a dat în sala «Societății de Cumpătare Azuga», o reprezentație teatrală. S'au jucat piesele: *Arvinte și Pepelea*, comedie într'un de V. Alecsandri, *Creditorii*, comedie într'un act de V. Alecsandri, și *Veteranii dela Vaterloo*, (Doi zăpăciți), comedie într'un act, traducere.

Boalele oilor și ale caprelor.

Spre luare aminte.

Boala, fie la om, fie la animal, pricinuește în totdeauna neajunsuri, de aceea gospodarul destoinic muncește și-și agonisește cele trebuincioase, apărându-și sănătatea, pentru a nu întâmpină pierderi și a nu ajunge a se scoti înstrăinat de chemarea sa în lume. El de asemenea caută a păzi vitele sale de boli, îngrijindu-le cu pricepere și sârguință.

Pentru a se păstră sănătatea animalului, trebuie neapărat a se ține socoteală de cele trei nevoi de căpetenie ale oricărei vietăți, lăsate de Atotputernicul pe pământ. Aceste nevoi sunt: viețuitoarea să aibă la îndemână și îndestul hrană bună, să se îndepărteze de ea toate necurățeniile, rămășițele traiului ei, să aibă aer, lumina și căldura necesară.

Când una din acestea lipsește sau este turburată, viața suferă, animalul pierde sănătatea, se îmbolnăvește. Să luăm de pildă oaia. Dacă hrana este neîndestulătoare sau stricată, mucedă, ea slăbește, capătă boli care poate să o omoare, să-i pue capăt vieții; dacă nu se curăță oeria, se lasă a trăi în murdărie, deopotrivă sănătatea ei suferă, boala amenințând-o. Dacă o ținem în locuințe fără lumină, fără aer curat și în deajuns, de-asemena ea se va îmbolnăvi, va pieri.

Prin urmare, pentru ca sănătatea oii să fie păstrată, urmează a se îngriji ca apa și hrana ei să

fie bună, pășunile nemlăștinoase și oeria să fie curată, aerată și luminată.

Mai trebuie încă ca gospodarul să-și ferească oile sale de a se molipsi de boli, când vre una dintre ele, sau oile vecinului, suferă de vre-o boală lipicioasă. Să nu le goncască, să le apere de a se răni în ghimpi, țepuși, de a fi mușcate de câini sau lupi; păzindu-le de toate acestea, mai mult decât pe orice animal de casă, căci oaea, de care omul se folosește atât de mult, este dobitocul cel cu mai puțină minte, cel mai fricos, în cât lăsată de capul ei, nu știe nici pe jumătate cât știu celelalte animale, a-și căută singură nutriment, adăpost, a se feri la nevoie de fiare sălbatice.

Agricultorul, săteanul dar, va îngriji sau va cercetă cât de des oile sale, nelăsându-și nădejdea numai în slujitori, căci ceea ce vede el — ochiul stăpânului — de multe ori, fie din nebagare de seamă, fie din îndărătnicie, scapă ciobanului. Acesta se crede că numai el este priceput și cunoscător în ale oilor, în cât adesea, nu înștiințează pe stăpân, despre ivirea vre-unei boli printre ele, de cât când răul este întins, când boala a cotropit o mare parte din turmă.

Ca să vedem dacă oaea este bolnavă sau sănătoasă, se prinde de un picior de dindărăt, apoi cu mâna stângă se apucă de lână din partea de dinainte și de dedesubt a gâtului, ridicându-i capul în sus. În această situație ea își pierde din putere în cât se poate da jos cu înlesnire, pentru a se căută peste tot corpul dacă nu are vre-o rană, bășici sau alte metehne.

Pentru a se vedea pielița pleoapelor, se apucă gâtul oii între genuchi, i se prinde în urmă capul în mâini și se înclină puțin către partea stângă, când cu pulpa degetului celui mare dela mâna dreaptă, scoborîm pleopa de jos a ochiului drept, iar cu pulpa degetului mare stâng, ridicăm și întoarcem puțin pleopa de d'asupra a aceluiași ochiu, până ce pielița se vede bine.

Mai înainte de a vorbi despre boalele acestor animale, va trebui să cercetăm felul cum se înfățișează ele, când sunt sănătoase și când sunt bolnave.

Irimia Popescu
Medic Veterinar.

«Cercul Agricol» — București.

POVEȚE PRACTICE.

Lucerna și tortelul (cuscuta).

Lucerna, căreia în unele părți sătenii îi zic tri-foiu, este aproape singura plantă de nutreț care, de câțiva ani încoace, se cultivă mai mult la noi în țară de către țărani,— pentru că odată semănată ține mai mulți ani și dă nutreț bun și mult.

Vrăjmașul cel mai de temut al lucernei este *tortelul*, *cuscuta*, sau cum i se mai zice în țară, *mătăsică*, sau mătase, a cărei semânță se cumpără și se seamănă odată cu sămânța de lucernă. *Aceasta numai și numai din pricină că autoritățile în drept nu iau măsuri, cum să iau în alte țări, ca să se controleze și la noi astfel de semințe înainte de a se pune în vânzare.*

Este deci de mare nevoie ca Ministerul nostru de agricultură să ia măsuri grabnice pentru a garanta, mai cu seamă micilor cultivatori de pământ, semințe curate și de bună calitate.

Din ancheta făcută de noi în mai multe localități din țară, se constată că în multe părți se vinde, lucernă de calitate inferioară, adică: veche și plină de tortel.

Rezultatul anchetei noastre îl vom supune, în curând, cunoștinței publicului și autorităților în drept.

Stărpirea tortelului din lucerniere.

Când se va dovedi că într'o lucernieră a început a

se arăta tortelul, se vor luă grabnice măsuri pentru stârpirea lui. Iată cum este bine să se urmeze.

1. Se va vizita cu deamănuntul întreaga lucernieră înainte de coasa doua și ori unde se va zări un petec atacat de tortel, se va însemna cu un bețișor.

2. Se va tăia cu secera lucerna din peticile înseminate și de jur împrejur câte ceva din lucerna bună. Lucerna tăiată se va aduna așa ca să nu rămână fire pe loc, se va pune într'un sac și apoi se va arde.

Petecele secerate se vor lăsa așa până ce se va ivi din nou tortelul.

3. După ce va apare tortelul, se va săpa pământul din fiecare petec sau vatră, cât mai adânc, se va pune peste săpătură un strat gros de paie mărunte și se va da foc. Mai bine ar fi dacă peste paie s'ar pune și ceva petrol (gaz).

4. După vre-o 4—5 săptămâni, se va mărunți bine pământul din cuiburile săpate și se vor semăna din nou cu lucernă.

Un alt mijloc de a stârpi tortelul este stropirea cui burilor pline de tortel *cu calaican topit în apă*. Iată cum se urmează: se topește 30 kilograme calaican în 100 litri apă și apoi cu o stropitoare cu găurele mici se udă sdravăn peticele de lucernă năpădite de tortel.

Acest mijloc se va întrebuința numai pe timpul călduros și secetos al verei.

După 20—30 zile dela stropire se vor săpa și semăna din nou cu lucernă.

— Când lucerniera nu este prea năpădită de tortel urmând oricari din povețele de mai sus,— se va putea păstra lucerna mai mulți ani în stare destul de bună. Dacă însă lucerniera este coplesită de tortel, va trebui negreșit să se întoarcă și să se cultive mai mulți ani dearându-l cu porumb și cereale de toamnă.

Alte sfaturi.

1. Cumpărați, plătind chiar mai scump, numai sămânță de lucernă care vi se pare mai curată.

2. Intovărășiți-vă din vreme, dați banii Băncii populare din sat, iar aceasta se comande, fie direct, fie prin Cassa Centrală, sămânță bună și *garantată că n'are tortel*, dela o casă de semințe vestită, fie din țară fie din străinătate.

Din sămânța care va sosi să se trimită *direct Stațiunii agronomice din București*, ori prin Ministerul de agricultură, câte o probă de 100 grame pentru a se examină dacă este bună și dacă nu are tortel.

3. Nu semănați din nou lucernă în locurile pe cari au fost lucernă cu tortel, decât după ce asemenea locuri au fost cultivate 3—4 ani dearândul cu grâu și porumb.

4. Nu cărați băligarul dela vitele cari s'au hrănit cu lucernă plină de tortel, nici pe locurile cari vreți să le semănați, nici pe cele dejă semănaute cu lucernă.

Crama.

rama este neapărat trebuincioasă pentru orice vie, fiindcă, aci se țin vasele și instrumentele pentru vin și în fine se poate păstra câtva timp și vinul dacă crama este bună.

O cramă bună trebuie să intrunească următoarele însușiri.

Să fie spațioasă, potrivit întinderii viei, ca să încapă teascul sau linul, tocitorile pentru fermentație, și alte instrumente trebuincioase la facerea și mișcarea vinului și să rămână și loc liber pentru a îngădui mișcările oamenilor în lucru și ale vaselor.

Să fie bine închisă, cu pereții groși și cu acoperișul din materiale rele conducătoare de căldură, ca să apere lăuntru de arșița soarelui și de frig.

Să aibe ușile mari ca să se poată trece cu vasele și chiar cu carul în cramele mari.

Să aibe ferestre și ventilator pentruca să se poată lucra cu

Crama de pe Domeniul Coroanei Gherghița.

ușile închise și lucrătorii să nu sufere din pricina acidului carbonic, care ese din must pe timpul fermentației.

Să aibă o vatră într'un colț pentru ca să se poată încălzi mustul și chiar localul la trebuință.

Să aibă pardoseala cimentată sau cel puțin bătută cu lut și să mai aibă și o groapă sau două cimentate așezate la colțuri, astfel ca la caz de accident al vreunui vas plin, vinul să se adune în aceste gropi și să nu avem pagubă. Pământul să fie puțin înclinat spre colțurile cu gropi.

Aceste sunt condițiuni pe cari trebuie să le avem în vedere la construirea unei crame. Mai sunt și alte condițiuni care trebuiesc cu strictetă respectate într'o cramă. Acestea sunt rânduiala sau ordinea și curățenia ce trebuie să domnească în orice cramă și fără de care, o cramă frumoasă pe dinafară, este urfă și rea în interior.

Condițiunile de zidit precum și cele de întreținere, se pot îndeplini nu numai la cramele mari ci și la cele mici dela viile sătenilor.

La viile sătenilor, cramele sunt azi făcute dintr'un bordei cu gârliciu despărțit de restul bordeiului prin lemnărie groasă, iar ușa prin care se face comunicația între gârliciu și bordeiu este strâmtă, compusă numai dintr'o bucată de ștejar masivă, groasă și grea.

În gârliciu se face vinul, iar în bordeiu se așează vinul, care se vinde cel mai târziu în primăvară.

Acoperișul gârliciuului și bordeiului este foarte bun, căci peste trestie, pae sau viță, vine o pătură de pământ groasă, astfel că din partea aceasta este bine ferit interiorul de schimbările de temperatură; însă despărțirea dintre bordeiu și gârliciu este rară și adeseori gârliciuul n'are ușă: apoi toată încăperea este scundă și strâmtă.

Cu puțin spor de cheltuială s'ar putea face la viile sătenilor o cramă bună din toate punctele de vedere.

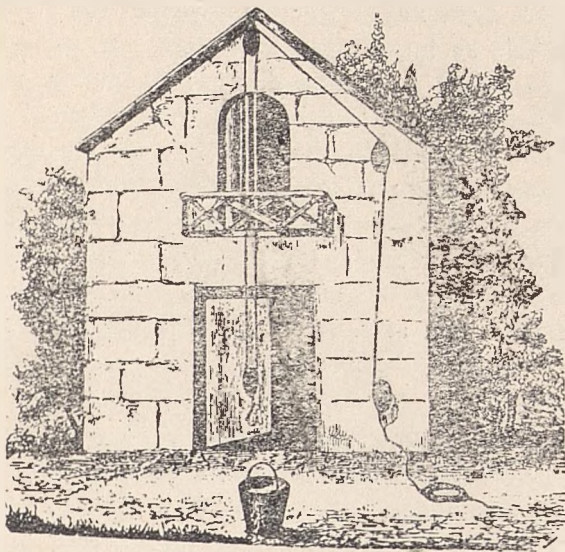
Pentru viile mari dela 10 hectare în sus, cramele actuale sunt făcute din scânduri cu acoperiș de tinichea, sunt în general strâmte și scunde, le lipsesc mai toate condițiunile unei crame bune.

Crame de zid și cu acoperiș propriu, spațioase, luminate, aerate etc, într'un cuvânt, crame bune, știu că se află la Pietroasa și la Domeniul Coroanei Gherghița.

Aceste crame sunt făcute tot după tipul cramelor vechi cu pivniță alături și plecând din interiorul cramei. Ar fi de dorit ca asemenea crame să se generalizeze la viile mari în locul celor de scânduri, care nu se pot numi crame, ci adăposturi în contra ploilor.

Un tip de cramă, care se obișnuște la viile mari din străinătate, este cu două caturi. În catul de jos se află așezat teascu, tocitorile în cari fermentează vinul negru, butoaiile cari au să primească vinul; iar în cel de sus se află numai sdrobitoarele.

Strugurii se urcă la catul de sus cu ajutorul scripeților sau cu cărătorul tras de vite. Pentru a se putea urcă cu cărătorul, se profită de o coastă lângă care se clădește crama, astfel că cu oarecare adaos de pământ se face o rampă cu înclinare dulce pe care se urcă cu cărătorul încărcat cu struguri, care se descarcă într'un vas mare de unde trec în sdrobitoare.

Cramă cu două caturi.

Greutatea urcării strugurilor fiind înlăturată, lucrul vinificării merge ușor și curat. Strugurii sdrobiți merg singuri în jos la teasc sau tocitori prin niște deschizături anume făcute în podina care desparte cele două caturi ale cramei.

În asemenea crame, la viile mari, se află instalate motoare cu abur, benzină sau electricitate, care mișcă sdrobitoarele, teascurile precum și strugurii și vinul dela un loc la altul prin vârtejuri și pompe, în cât brațe'le sunt reduse la strictul necesar pentru supravegherea mașinărilor și mersul regulat al lucrului.

Tot în asemenea crame, vasele de lemn sunt înlocuite cu rezervorii mari de ciment armat sau căptușit pe dinăuntru cu sticlă.

Asemenea vase ar fi foarte nimerite pentru țara noastră fiindcă sunt eftine și vasele mari de lemn au devenit foarte rari din lipsă de doage.

Cramă cu două caturi, cu mașină motor și cu rezervorii sau vase de ciment armat, se construiește la viile Domeniului Coroanei Șegarcea.

Dobre Rădulescu.

Șef de cultură la Domeniul Coroanei Sadova.

Despre sărutare.

Sărutul e un obicei adânc înrădăcinat în omenire, și e un mijloc minunat de trecere dela o persoană la alta a diferitelor boli. E foarte greu de scos acest obicei, dar totuși, n'ar fi peste putință să se împuțineze mult, dacă, cel puțin lumea știutoare de carte, și-ar da seama de răul enorm de mare ce rezultă din acest obicei. Câte boli nu s'ar înlătură! Câți n'ar fi scăpați de a fi aruncați de timpuriu în ghiarele morții!

Sărutul este desigur și cea mai desăvârșită arătare a afecțiunii, dar, dacă ar fi redus numai la manifestarea acestui sentiment, desigur numărul boalelor ar scădea. Din păcate însă, sărutatul este o simplă formalitate sau exprimarea de respect către o persoană sau alta. Acesta e obiceiul adânc infiltrat — acesta e răul mare. — Ar trebui ca persoanele cărora li se aduce respectul prin sărutare de mână, să-și dea seama de acest rău, și, nu numai să nu pretindă, dar să refuze, rămânând ca exprimarea respectului să fie redus la pronunțarea cuvintelor: „sărut mâna....“, fără însă să se sărute.

Vom zice că nu se ia boala chiar dela aceste persoane, dar dânsese servesc ca mijloc de trecere a seminței a o sumedenie de boli, fiindcă se poate ca mâna lor s'o sărute și persoane bolnave. În populația dela sate, se dă acest respect în special preoților, și la orașe doamnelor. — Ca să ne dăm seama mai bine, să luăm un exemplu; de pildă unei doamne, sau unui preot i se sărută mâna de unu bolnav de tuberculoză, și, cum dânsul are în gură, pe buze, în salivă microbi de ai tuberculozei, lasă pe mâna sărutată puțină umezeala de salivă cu mii de microbi ai ofticei. Se înțelege ușor, că dacă un om sănătos sărută apoi această mână, ia pe buzele sale din acești microbi cari, introduși în gură, se înmulțesc. Dacă organismul acestei persoane e slab, fie din cauza unei boli pecare a avut-o înainte fie din cauză că se nutrește prost, acești microbi ai tuberculozei din gură, ce i-a căpătat prin sărutare, fiind într'o continuă luptă cu organismul, găsesc acuma terenul prielnic pentru înmulțire, de oarece organismul e slăbit, e învins. Microbii pătrund în țesutul pulmonar, distrug rând pe rând celulele astcă ajung să distrugă o bună parte din plămâni, dând afară bucăfele prin tuse sub formă de flegmă groasă.

Se vede apoi după o bucată de vreme slab, galben la față,

tușind neconținut. cu dureri în piept, asudând noaptea și nu rare ori moare. Un astfel de om dă naștere la copii slabi, piperniciți predispuși spre tuberculoză și alte boli.

Se poate de asemenea, ca microbii tuberculozei de pe mâna sărutată, găsind aci o mică sgârâetură, și, dacă rezistența organismului e mică, să pătrundă în celule, pe cari încetul cu încetul le distruge, ajungând după vre-o câți-va ani să producă o adevărată rană a pielii, formând boala ce se numește *tuberculoza pielii* numită de medici *lupus tuberculos*.

Lupus tuberculos se poate forma și la acel ce a sărutat o astfel de mână plină de microbii tuberculozei. Astfel se vede după câți-va ani buzele, pielea obrazului numai o rană. Această rană se întinde mai departe distrugând obrazul, vâlul palatului cerul gurei, nasul etc., deformând cu desăvârșire fața, producând boala numită *lupus vorax*.

Iată ce dezastru enorm rezultă dintr'un obicei nesocotit de a se sărută mâna!

Nu întru amănunte căci nu-mi permite spațiul, ci amintesc în câteva cuvinte că tot astfel se transmit și alte boli prin sărutat, printre cari mai principale: *șanceru simplu* a buzei, *șanceru sifilitic*, *sifilide bucale, labiale* etc.

În gură locuiesc milioane de microbi a peste o sută de specii. Aceștia, dacă își schimbă mediul trecând din gura unei persoane la alta prin sărutare, devin virulenți, dau naștere la multe boli de gură numite *stomatite*.

Apoi boalele ca: *gripa*, *tusa convulsivă*, *anghina difterică*, *scarlatina*, *rujeola*, *febra tifoidă* etc., etc., se pot transmite foarte ușor prin sărutare.

Cât e de rău obiceiul să se sărute copii mici! Cu ce se alege copilașul dela acele sărutări pasionate ale mamei și ale prietenelor ei? Desigur, cu nimic alta decât cu diferite bube pe buze, pe obraz, pe față. Chiar dacă nu are mama copilului nici o boală a gurii, dar știut e că în gură sunt milioane de microbi, de multe ori inofensivi pentru o bucată de vreme. Acești microbi schimbându-și mediul prin sărutare, devin virulenți dacă găsesc teren prielnic, dând naștere la diferite boli după natura microbului. Pielea la copii fiind fină, ușor pătrund microbii în celulele ei unde se înmulțesc și distrug formând o sumedenie de boli, fie localizate numai la piele, fie că se generalizează în întregul organism, punând în primejdie viața copilului.

Ca rezumat: *In interesul sănătății 'proprie cât și a generației viitoare, obiceiul de a se sărută mâna trebuie înlăturat cu desăvârșire.*

Sărutările între persoanele dragi, dacă nu se pot înlătură, dar să se prefere pentru sărutat obrazul și fruntea, nu însă gura, care e un focar de infecție, unde mișună milioane de microbi.

D-r Gh. Scripcă,

Dorohoi.

De pe Domeniile Coroanei

În zilele de 25-30 Maiu a. c. d-l Ion Kalinderu, aflându-se la Domeniul Coroanei Dobrovăț din jud. Vaslui, a ținut să viziteze ca în totdeauna bisericile și școlile din localitate.

A fost și la sediul societății economice culturale «Principele Nicolae», unde a rămas mulțumit de progresele făcute de această bancă, atât în direcția materială cât și culturală. Astfel a constatat că banca numără 103 membrii și dispuneă la 1 Aprilie a. c. de un capital de 27.673 lei și 52 bani, compus din 16.983 lei, 82 bani capital social 7.585 lei, 46 bani, depuneri spre fructificare, 725 lei, 67 bani, fond de rezervă, 1.210 lei, 6 bani, fond cultural și altele. Capitalul e plasat la locuitorii care l-au împrumutat pentru a-și face ecarete, a cumpără pământ, pluguri, nutreț, etc. În ce privește activitatea culturală, consiliul de administrație al băncii, a organizat în anul trecut mai multe conferințe cu proiecțiuni și a ajutat pe elevii silitori, dar sărmani.

La bancă d-l Administrator al Domeniului Coroanei a fost primit de D-nii Invățători, de membrii comitetului și de numeroși locuitori în frunte cu preoții: Rogojină și Patrichi, cari i-au urat bun venit și i-au exprimat recunoștința obștei pentru interesul și sprijinul ce le acordă neîncetat.

Mulțumind, D-l Kalinderu spune că Domeniul Coroanei e compus după cum se știe, din mai multe bunuri.

Între toate, Domeniul Dobrovăț prezintă pentru săteni, cele mai multe foloase, căci are și pământ de cultură și pădure. E apoi unul din cele care se caută de mui de mult în regie, așa că s'au cheltuit cu îmbunătățirile de tot felul, sume mari de bani, din care cea mai mare parte au fost câștigate de săteni. Numai cu exploatarea pădurii care se face cu oamenii din loc, se cheltuiește în fiecare an 40-45000 lei, o sumă care nu intră regulat în mâinile locuitorilor din multe comune din țară.

Din această cauză starea locuitorilor de aci ar trebui să fie mai bună, nu numai materială ci și morală și intelectuală, căci Administrația Domeniului Coroanei a adus destule jertfe, dovadă: bisericile, școlile, primăriile și societatea culturală economică, cărora nu încetează de a le da sprijinul său.

Dacă cu toate acestea rezultatele nu corespund așteptării, cauzele sunt numeroase.

În primul rând starea prea înapoiată în care se află populațiunea la luarea Domeniului în regie și apoi timpul prea lung de care au nevoie sătenii, pentru a se pătrunde de foloasele oricărei îmbunătățiri.

Administrația Domeniului Coroanei a făcut tot ce a putut pentru îndrumarea lor, prin vorbe și pilde, asemenea și preoții, învățătorii și primarii. Aceștia ar fi putut face poate mai mult, și în deosebi învățătorii

Oprindu-se mai mult asupra acestei chestiunii, D-l Kalinderu a arătat că la noi chemarea învățătorilor nu e numai de a învăța copiii. Ea e mult mai înaltă atât din punct de vedere al creșterii tinerelor vlăstare, care trebuiesc călăuzite și sfătuite și după sfârșirea școlii, cât și din al iubirei de patrie. Trăind în mijlocul sătenilor, învățătorii sunt luminătorii și povățuitorii lor cei mai de aproape și mai ascultați, ca unii care le cunosc și necazurile și firea. Ajuțați de preoți, cari au în această pricină aceeași situațiune, cum și de primari, ei pot răspândi învățătura și pilda bună la tot minutul, în școală, la biserică, la câmp și orunde se întâlnesc cu sătenii. Aceia cari sunt adânc pătrunși de această datorie, caută chiar să înmulțească prilejurile de sfaturi bune, merg în casele sătenilor și ajung cu timpul de se interesează nu numai la locuitorii din satul lor ci și la cei vecini, sau din locurile mai îndepărtate, unde au ocazie să se ducă după treburi. Iși fac cum s'ar zice o a doua natură din această parte a chemării lor.

Mulți din învățători fac apoi armata, unii după terminarea școlii, alții după un an doi de funcțiune. S'a zis că armata ar trebui să fie o a doua școală, pentru feciorii care n'au avut norocul să învețe carte! Dar armata ar trebui să fie și o școală în care și soldații cu știință de carte, să învețe multe lucruri frumoase, multe lucruri bune-privitoare la viața de toate zilele, la agricultură și alte îndeletniciri rurale. Și în această direcțiune cine le ar putea fi mai buni dascăli, decât tocmai învățătorii, din care sunt mulți tot săteni, care îi cunosc și au și știință cuvenită de a-i învăța, de a-i lumina, potrivit priceperii lor.

Prin noua lege de organizare a armatei, s'a redus termenul de serviciu dela 3 la 2 ani, ceiace e de mare folos pentru săteni. Învățătorii fac serviciul tot redus ca mai înainte, pentru a nu fi răpiți prea mult misiunii lor. Această misiune, sau parte din ea o pot împlini, însă și câtă vreme stau sub steag, povățuind pe soldați, și ținând prelegeri cu ei.

Multe din regimente au locuri întinse, unele cultivate, altele nu. Pe câte din acestea s'ar putea înființa grădini de legume, de arbori roditori, care ar folosi și soldaților cu care s'ar munci, și regimentului.

De aceia încă odată D-nii învățători și cucernicii preoți, să nu uite că-sunt în serviciu nu numai cât prevede programul. Dânșii sunt tot timpul luminatori ai neamului.

Sfârșind D-l Kalinderu îndeamnă pe învățători și preoți, să trăiască în armonie și în frățească unire să muncească cu toată căldura sufletului lor, la ridicarea poporului și la mărirea țării.

Înainte de plecare, D-l Administrator, ale cărui cuvinte au fost priinite cu entusiasm, s'a întreținut cu frunțașii comunei și a dispus să se aducă unele îmbunătățiri bisericilor și localurilor de școală.

Bibliografie.

— A apărut *Biblioteca Politică* No. 4, tratând despre *Lascăr Catargiu* Conform programului propus dela început, această bibliotecă tratează despre oamenii mari ai țării noastre, arătând fără părtinire însemnatele lor fapte. Broșura e foarte efțină, 30 bani numărul. Depozitul și orice informațiuni la tipografia G. A. Lăzăreanu, strada Episcopiei 3.

Cronica Săptămânii.

(28 Maiu — 4 Maiu 1908).

Din Țară.

— Marți 3 Iunie, M. M. LL. Regele și Regina, au plecat în automobile la Sinaia, unde își vor lua reședința de vară.

La plecare Suveranii au fost salutați de d-nii D. A. Sturdza, președintele consiliului, și ceilalți miniștri, V. Brătianu, primarul Capitalei, Emil Petrescu, prefectul poliției și Niculescu-Dorobanțu, prefectul județului.

Suveranii au sosit la amiază la Sinaia, unde un numeros public le-a făcut o călduroasă primire.

— Luni 2 Iunie a avut loc la Palatul Regal o ședință a soc. «Furnica», sub președenția M. S. Reginei, pentru sărbătorirea a 25 ani de viață a Societății. Cu acest prilej doamnele, Elena C. Cornescu și S. Alimănișteanu au arătat ce servicii a adus țării această patriotică societate. Mulțumită muncii și stăruinții puse de societatea «Furnica», țesăturile, cusăturile și alesăturile românești s'au răspândit în straturile de sus și peste hotare, în toate orașele mari ale lumii.

Pentru țară, activitatea societății «Furnica» a fost binecuvântată. Ea s'a produs într'un moment, când izvoadele curat românești erau amenințate să piară, nu numai de nepăsarea multora, dar mai ales de ororile introduse prin unele școli, unde se copiau modele de cusături și țesături streine.

M. S. Regina, a mulțumit comitetului societății pentru munca depusă și a dat fiecăreia din doamnele de față câte o medalie jubilară.

Societatea Furnica a oferit M. S. Reginei un serviciu de ceai cu motive românești.

— D-l Alexandru Djuvara a fost numit ministru al noului departament al comerțului și industriei.

— Luni 2 Iunie s'a făcut la Piatra Neamț înmormântarea lui Nicu N. Albu, fost prefect și senator. La ceremonia de înmormântare au luat parte d-nii: Emil Costinescu, ministru de finanțe, Zaharia, prefectul județului, N. Ioanin, primarul orașului, și o mare mulțime de oameni din oraș și județ. S'au ținut cuvântări, cari au mișcat lumea până la lacrimi, căci defunctul fusese mult iubit.

— O groaznică furtună s'a deslănțuit asupra județului Vaslui.

În oraș au fost descoperite multe case; în județ, prin multe părți, grindina a culcat la pământ toate semănăturile; pomii au fost desrădăcinați de furtună; șinele drumului de fier au fost scoase din loc; sute de animale au fost înneceate. Mărimea grindenei, pe alocuri, întrecea pe a oului de găină. Furtuna a ucis și câțiva oameni pe cari i-a apucat pe câmp.

— La universitatea din București s'a inaugurat bustul în bronz al doctorului N. Nițulescu, fost profesor la facultatea de teologie.

Au ținut cuvântări, preotul econom Ilie Teodorescu și d-nii: Chiricescu, decanul facultății de teologie, și I. Mihălcescu, profesor la aceeași facultate, arătând meritele aceluia al cărui bust se inaugură.

— La Galați s'a ținut la 1 și 2 Iunie congresul ligei culturale, instituție menită să ajute pe Românii din toate părțile

— Institutorii bulgari au făcut o vizită corpului didactic din Turnu-Măgurele. Au fost primiți de d-l A. Popescu, directorul prefecturii, Dumulescu, ajutor de primar; de corpul didactic și de un mare număr de public.

D-l ajutor de primar le a urat bună venire, la care a răspuns d-l Keretef, inspector școlar la Plevna.

După masă, institutorii bulgari au vizitat orașul și au azistat la reprezentarea piesei «Craiu Nou» de Ciprian Porumbescu.

Seara, institutorii bulgari au azistat la serbarea dată de societatea «Viitorul». A doua zi, au luat trenul spre a vizita Mănăstirea Curtea de Argeș.

Pretutindeni li s'a făcut o primire prietenească.

Dela Români din alte țări.

— Inaintea Curții cu jurați din Budapesta s'a dezbătut marți procesul de presă intentat ziarului «Poporul român», pentru un articol publicat de d-l Virgil Corvin în chestia alegerii din Beiuș și în care parchetul descoperise «agitație».

Acuzatul a fost osândit la 1200 coroane amendă și 6 luni închisoare de stat.

— Ziarul românesc «Tribuna» adresează un apel către românii bogați din Ungaria, cerându-le ca, pentru întărirea partidului național român din Ungaria și organizarea acestui partid, să contribuie cu sume mai însemnate de bani, căci fără bani partidul național nu va putea să-și îndeplinească misiunea.

Subscripțiile trebuie adresate biuroului Central al partidului la Arad.

— Cu ocazia serbărilor jubileului de 30 de ani al societății Junimea din Cernăuți, s'a celebrat un serviciu divin și un parastas în amintirea membrilor ei. Au asistat oaspeți străini și multă lume aleasă din Cernăuți.

— Duminică după amiază s'a ținut la Brașov o întrunire a reprezentanților ziarelor românești de peste munți, spre a se discuta asupra chipului prin care s'ar putea înființa un fond de ajutorare a ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.

— Societatea de cântări «Ciprian Porumbescu» din Suceava (Bucovina) a serbat 25 de ani dela moartea acestui compozitor. La mormântul lui dela Stupoa s'a oficiat un parastas și s'au depus coroane de către societățile: «Armonia, Academia Ortodoxă, Dacia și Junimea» din Cernăuți. S'au ținut și cuvântări despre viața lui Ciprian Porumbescu.

Din străinătate.

— Agenția Bulgară comunică că în timpul lunii Maiu au trecut în Macedonia 235 de bandiți sârbi, divizați în patru bande dintre cari una comandată de doi ofițeri și de doi subofițeri din armata sârbă.

— Guvernul ungar a supus un proiect de lege relativ la construirea de locuințe eftine pentru lucrători. Proiectul autoriză pe guvern să cumpere terenuri pe prețul de 4.748.000 coroane și să cheltuiască 12 milioane coroane cu clădirea.

Se vor clădi deocamdată 1500 case cu 6000 de locuințe ce se vor închiria fiecare între 120 și 150 lei pe an.

— În camera ungară au vorbit deputații români Ștefan Popp și Vasile Damian împotriva proiectului de lege privitor la gratuitatea învăț. popular, de oarece este o cursă întinsă naționalităților din Ungaria, și școalelor lor naționale. Răspunde ministrul Apponyi, care cere ca învățământul să fie predat în spiritul unguresc.

Proiectul se pune la vot și se aprobă.

Pagina glumeață.

O pățanie la Moși.

Fiindcă am apucat, de când eram copil, să mă duc în fiecare an la Moși, firește că n'am lipsit nici anul acesta. M'am uitat peste tot; m'am învățat printre grămezile de oameni; mi-am împuiat urechile cu țipetele, fluerăturile și cântecele de tot felul ale copiilor, lăutarilor și vânzătorilor... Iată că dau în drumul meu de un circ. Toate ca toate, dar după circ mă innebui-

nesc. Și acum eră un circ «american»... Auzi colo! Să fie circ american și să nu te duci să-l vezi?

Răgușise bieții oameni cari stăteau afară și chemau trecătorii... «Acum se începe! Ne mai văzut!.. Cel mai voinic om din lume!..» Și câte alte de alte astea!..

Intrau și eu să văz toate minunățiile, dar mai ales să văz pe cel mai voinic om din lume.

După multe «numere», care de care mai «interesante», cum ziceă programa, vine și rândul voinicului.

— Asta ridică greutateți groaznice! İmi șopti un vecin. L-am văzut și eu și-am rămas uimit. Face să dai banul!..

İl privii cu băgare de seamă pe artist. Eră un tânăr nu prea nalt, nu prea gras, bine făcut, cu brațele goale. İnnainte de a intra pe scenă, mai mulți servitori adusesese într'o căruță greutateți mari de fier. Cum veni, le luă pe rând, le ridică ca pe niște pene și le puse jos. Apoi se adresă publicului, chemând pe cineva care voiă să încerce a ridică greutatea cea mare. Se duseră vre-o câțiva băeți, se duseră și mai vârstnici... de geaba.

Lumea aplaudă și strigă «bravo!» cât puteă.

Iată că numai se aude gura unuia :

— Mă, al dracului e!.. Ia să încerc și eu.

Toată lumea întoarse privirile în partea aceea.

Eră un măcelar tânăr și spătos. Se făcu tăcere. Se urcă el pe scenă, puse mâna pe belciug și când se opinti odată, ne pomemirăm că se rup scândurile și ese din ele un cap de om. . .

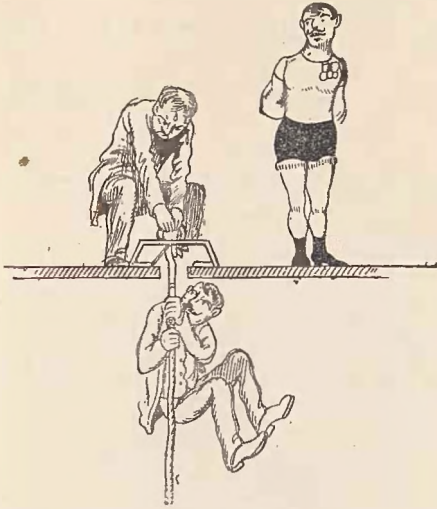
Ce eră ?

«Voinicul» nostru eră un fel de șarlatan. «Greutățile» erau... goale. Și 100 și 1000 de kilograme le ridică — firește — ca pe o pană. Sub scândura scenei însă eră un servitor al circuitului cu un cârlig și când «voinicul» puneă jos greutatea, servitorul de dedesubt ridică o scândurică și prindeă «greutatea» cu un cârlig.

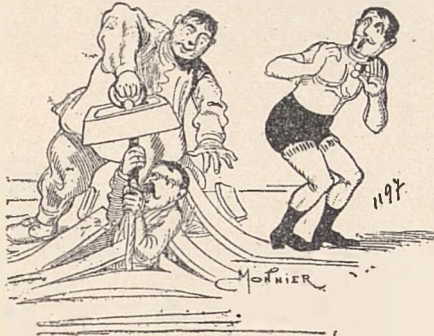

Când vre-un curios din public cercă să ridice și el, omul din

pivniță trăgea strașnic în jos de cârlig și «voinicul» se uită desprețuitor la chinurile bietului om.

Când s'a nemerit însă un adevărat «voinic», nu numai că a ridicat «greutatea», dar a scos la iveală și pe omul de sub scenă

Vă închipuiți cât am râs cu toții de întâmplarea aceasta. Bietul «voinic» însă a mâncat o papară strașnică dela câțiva cari îl «admirase» multe zile de-arândul.

Așa se întâmplă uneori la Moș!

Moș Glumici.

INFORMAȚIUNI

— Preotul D. Ghermănescu din comuna Lipia-Bojdani (Ilfov) a dăruit o jumătate de pogon și a clădit un local, în valoare de 3.000 lei, pentru lăptăria cooperativă din acea comună.

Casa centrală a băncilor i-a adus mulțumiri pentru această laudabilă faptă.

— Cooperativa de țesătorie din com. Dobrun (Romanași) a predat ministerului de războiu, în cursul lunei trecute, pânză pentru rufărie armatei în valoare de 1000 lei.

Sunt 9 ani de când în București s'a înființat o societate cooperativă de profit și pierdere prezentat acționarilor pe timpul de la 1 Aprilie 1907 12%. Pe lângă acest beneficiu se mai distribuie acționarilor 4% asupra de administrație conduce interesele societății merita toată lauda. Socie în calea Victoriei, local închiriat și altul la Constanța în local propriu.

BILANȚUL

ACTIV Incheiat la

1906—1907		1907—1908	
2.853	20	Cassa, numerar	4.758 35
356 562	55	Mărfuri, conf. rm inventarului	386 863 60
—	—	Imobil Constanța	6.508 —
700	—	Acțiuni retrase conf. art. 9—10 din statut	700 —
28.382	20	Efecte publice	28.582 20
20.940	15	Vase pentru vin	25.651 50
31.883	10	Mobilier	32.659 10
3.651	80	Aparate de iluminat	3.707 80
13.096	55	Ustensile & Unlte	14.238 55
4.845	—	Cauțiuni depuse	9.371 25
225	50	Carnete pentru primă	205 50
15.940	—	Chirii avansate București	9.800 —
540	—	Asigurări București, Constanța	— —
60	—	Salarii avansate	396 —
33.981	80	Diverși debitori	37.563 85
513.661	85		561.005 70

CONTUL DE PRO

DEBIT al anului

1906—1907		1907—1908	
22.900	—	Chirii București-Constanța	23.973 —
795	50	Asigurări București-Constanța	1.452 20
2.000	—	Jetoane de prezență	1.340 —
169	45	Speze de birou	117 55
5.402	60	Luminat București-Constanța	4.943 05
2.572	10	Combustibil » »	2.968 15
3.613	90	Impozite » »	3.639 85
8.890	90	Intreținerea » »	12.654 20
46.215	—	Salarii » »	56.765 75
16.637	65	Cheltueli ę-le » »	22.670 —
8.065	65	Fond pentru amortizare	9.437 —
60 289	20	Beneficiul net	64.005 11
177.551	95		203.965 86

Președinte, I. C. CONSTANTINESCU

de consumațiune etc. sub numele «Mercur». Dăm aici Bilanțul și compt pânăla 31 Martie 1908, din care rezultă un beneficiu de 64.005 lei, adică valoarei obiectelor cumpărate din magazinele sale. Chipul cum consiliul tatea «Mercur» are astăzi 2 mari prăvălii de băcănie una în București Consiliul studiază deschiderea de sucursale în alte orașe ale țării.

GENERAL

31 Martie 1908.

PASIV

1906—1907		1907—1908	
200.000	—	Capital	200 000 —
1.546	25	Acționari Ct. de lichidat	1.546 25
7.520	—	Cauțiuni primite	7.720 —
492	75	Divident pe 1904/905 nereclamate	— —
1.237	50	» » 1905/906 »	592 50
—	—	» » 1906/907 »	1.635 —
1.127	45	Prima de consumație	2.600 —
25.871	43	Fond de rezervă	32.516 10
26.503	—	» pentru amortizare	36 000 —
6.525	82	» » lucrări manuale	8.334 —
4.350	57	» » pensuni	5.556 —
3.241	32	» » ajutor	3 925 79
6.488	15	Salarii datorate	5 329 75
168.468	41	Diverși creditori	191.255 20
60.289	20	Profit & Pierdere	64.005 11
513.661	85		561.005 70

FIȚ & PERDERE

1907—1908.

CREDIT

1906—1907		1907—1908	
4.160	95	Sold din anul trecut	12.257 50
173.391	—	Beneficiul rezultat din vânzarea mărfurilor	191.708 36
177.551	95		203.965 86

Director, V. C. DRANCA

Contabil, Gh. Ghindă

Din „Monitorul Oficial“

— No 27 dela 6 Maiu 1908 cuprinde: Regulamentul școalei de gospodărie casnică «Principesa Maria» din Iași. — Prețurile muncilor agricole din Prahova.

— No. 28 dela 7 Maiu: Prețurile muncilor agricole din Vlașca.

— No. 29 dela 8 Maiu: Lista învățătorilor ce urmează a se înainta ca însușitori în urma concursului depus.

— No. 30 dela 9 Maiu: Regulamentul școalei de subofițeri.

— No. 31 dela 10 Maiu: Legea pentru organizarea comunelor rurale și administrațiunea plășilor.

— No. 33 dela 14 Maiu: Prețurile muncilor agricole din Muscel.

— No. 35 dela 16 Maiu: Prețurile muncilor agricole din Vâlcea și Ilfov.

— No. 36 dela 17 Maiu: Regulamentul școlilor secundare. — Prețurile muncilor agricole din Constanța.

— No. 37 dela 18 Maiu: Statutele Cassei Rurale.

AVIZ

La Direcțiunea Primei Societăți de Credit funciar Român din București, fiind vacante două locuri de dactilografii, se aduce la cunoștința celor interesați că se va ține concurs de admitere în ziua de 10/23 Iunie 1908 ora 10 a. m.

Candidații vor trebui să îndeplinească următoarele condițiuni:

- 1) Să fi satisfăcut legea recrutării.
- 2) Să poseadă certificate prin care să se constate că a mai lucrat la mașină de scris, ca practicant sau retribuit.
- 3) Actele de studiile făcute.

Actele trebuie depuse la Direcțiune cu 5 zile înainte de ziua ficsată pentru examen, însoțite de o petițiune, fără timbru.

Examenul va constă în scrisul cu mașinele Yost și Adler.

Direcțiunea.

LICITAȚIUNI

— Se aduce la cunoștința generală că la Eforia Spitalelor Civile se vor ține următoarele licitații la orele 10 dimineața:

» 17 » 1908 pentru repar. spitalelor Ploești și Mărcuța.

» 18 » 1908 » » » » Colțea.

» 19 » 1908 » jimplă și pâine și pentru reparații la Spitalul de copii.

Caetele de sarcine se pot vedea la cancelaria Eforiei în orice zi și oră de lucru.

— În ziua de 17 Iunie 1908, ora 10 $\frac{1}{2}$ a. m. pentru arendarea în contul d-lui arendaș pe restul periodului 1904—1914 pentru neplata arenzii, a moșiei Toporul Cassei Pensilor, comuna Toporu, jud. Vlașca.

Garanția provizorie lei 7.100.

Supraoferte și oferte condiționale nu se primesc.

Condițiunile speciale precum și orice informațiuni se pot lua dela Serv. Domenial secția Bunurilor, în toate zilele de lucru între orele 10 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ a. m.

Arendarea se va face în condițiunile contractului autenticat de Trib. Ilfov secția de Notariat la No. 5248 din 19 Iunie 1903.

„STEUA“

Societatea «*Steaua*» are descop a lucră pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijloacele legitime, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

Cotizația este de cel puțin *doi lei* pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin *un leu* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererile de înscriere, însoțite de cotizația pe un an, se pot adresa d-lui *Spiru C. Haret*, strada Verde, București.

Comitetul: *Președinte*, Ioan Kalinderu, *Membri al Academiei Române*. — *Vice-președinte*, Sava Șomănescu, *mare proprietar, fost senator*. — *Administrator și casier*, Spiru C. Haret, *Ministru, profesor universitar*. — *Secretar*, Const. Banu, *profesor secundar, fost inspector școlar*. — *Membri*: Petre Gârboviceanu, *Administrator al Casei Sf-Bisericii Autocefale Ortodoxe Române, profesor la Seminarul Central și director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român*; I. Dimitrescu Procopie, *senator, fost Primar al Capitalei*; M. Vlădescu, *fost Ministru, profesor universitar*; Cristu S. Negoescu, *fost administrator al Casei Școalelor, profesor secundar*; Pompiliu Eliade, *profesor universitar* — *Cenzori*, Const. Alimăneșteanu, *inginer de mine*; Preotul econom Const. Ionescu, *profesor secundar*; Const. Alexandrescu, *institutor*.

Membri înscriși și cotizațiuni plătite (urmare).

N. Drocbanian (Giurgiu), 2 lei; G. Bucurescu (Giurgiu), 2 lei; Săndulescu V. Cristache (Giurgiu), 2 lei; Georgescu Nuțu T. Vasile (Giurgiu), 2 lei; Popescu I. Marcel (Giurgiu), 2 lei; Teodoru Gh. C-tin (Giurgiu), 2 lei; Stoian P. Floarea (Giurgiu), 2 lei; Cohen A. Marcel (Giurgiu), 2 lei; Fotescu P. Constantin (Giurgiu), 2 lei; A. Butaju (Giurgiu), 2 lei; Ioan Bidu (Giurgiu), 2 lei; Aurel G. Marinescu (Giurgiu), 2 lei; Rihter A. Emil (Giurgiu), 2 lei; Anna Gr. Mancaș (Târgoviște), 2 lei; Elena G. Nițescu (Târgoviște), 2 lei; Elena I. Bnsuioescu (Târgoviște), 2 lei; D-na Doctor Zissu (Târgoviște), 2 leu; D. I. Ghimpa (Pitești), 2 lei; V. Măndru (Pitești) 2 lei; D. Cosmor (Pitești), 2 lei; I. Dobrescu (Pitești), 2 lei; V. Vestemian (Pitești), 2 lei; M. I. Căprescu (Pitești), 2 lei; M. Mihăileanu (Pitești), 2 lei; Al. Dumitrescu (Pitești), 2 lei; N. Em Teohari (Pitești), 2 lei; V. Lupescu (Pitești), 2 lei; Pr. D. Angelescu (Pitești), 2 lei; Gr. Nicolescu (Pitești), 2 lei; Pr. T. Băjenaru (Pitești), 2 lei; Nic. Brânzeu (Pitești), 5 lei; Ion Baiulescu (Pitești), 2 lei; D. Panfil (Pitești), 2 lei; N. G. Dumitrescu (Pitești), 2 lei; D. I. Pomponiu (Slatina), lei; P. Rădulescu (Slatina), 3 lei; St. Dobrineșeu (Dobrobinet), 2 lei; Radu Popescu (Turia), 2 lei; Dionisie Popescu (Drăgănești), 1 leu; Pr. Pârvulescu (Moldarii), 1 leu; Tulcea Filofteia (Pohoru), 1 leu; I. Voiculescu (Mogoșești), 1 leu; V. Suvalca (Stoicănești), 1 leu; Alex. G. Ionescu (Potcoava), 1 leu; Gh. Demetrescu (Scornicești), 1 leu; Ioan Florescu (Otești de jos), 1 leu; Zamfir I. Prună (Baldovinești), 1 leu; Gh. I. Ifiescu (Turia Vaiea Mare), 1 leu; I. Voiculescu (Profa), 1 leu; Pr. I. Necșulescu (Oluici), 1 leu; Pr. I. Nițulescu (Cucuești), 1 leu; C. Stănescu (Mircești), 1 leu.

Numărul membrilor înscriși în cursul anului 1908 este de 598, iar veniturile societății, tot în acest timp, sunt de 2396.

(Va urma în numărul viitor).

SOCIETATE IN COMANDITĂ

WEIL, JOSEPH & Co. Succ.

BUCUREȘTI, Str. Smârdan No. 5, Casa Țăranu.

Mare depozit de unelte și

Mașini agricole și industriale

• • SPECIALTĂȚI BREVETATE • •

Recomandă Domnilor Agricultori :

Pluguri de oțel originale Bächer
de tot felul.

Grape de oțel originale Bächer
mișcătoare, nemiscătoare, lanțate și
canadiene cu arcuri ultima noutate.

Garnituri de treerat din renumita
fabrică *Hofherr & Schrantz* Viena,
cele mai solide și cele mai bune în
funcțiune.

Batoze de porumb cu abur, brevetate
«Casali», din aceeași fabrică, cele
mai căutate.

Vânturători No. 5 pe 4 roate de tran-
sport, originale *Hofherr & Schrantz*,
Viena.

Trioare originale Heid, Stockerau
brevetate, cu ventilație și table fre-
zuite, toate mărimile.

Semănătoare prin împrăștiere, origi-
nale *Hofherr & Schrantz* 3,80 m.
lățime, ultimul model perfecționat.

Semănătoarele în rânduri, celebra
marcă *Unicum Drill*, brevetate, ori-
ginale *Melichar*, cu aparat de se-
mănat prin lingurițe de oțel niche-
late extra-solide, a căror rezistență
o garantăm zece ani de zile. (Fe-
rițivă de semănătoare cu roțițe ca-
nelate, cari ușor expun semințele
vătămării.

Prese hydraulice de vin, Teasuri și
zdrobitoare de struguri din fabrica
specială *Merrem & Knotgen*, Wit-
tlich, Germania.

Motoare Austriace de precizie pen-
tru combustibil benzină din fabrica
Oersers & Bauer, Viena.

Mori pe postament de stejar din
fabrica *Hofherr & Schrantz*.

Pietre de moară din fabrica *Société
Générale Meulière*. La Ferté sous
Jouarre, Franța prima calitate, com-
puse din patru bucăți întregi fără
pept, etc., etc., etc.

PREȚURI ȘI CONDIȚIUNI DE PLATA FAVORABILE

Se garantează soliditate și buna funcțiune

Cataloage la cerere gratis și franco